

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ (/webcenter/portal/ste)

EN (/webcenter/portal/SteEn)

ΕΛ (/webcenter/portal/ste)

Παρακολούθηση Υπόθεσης

[🏠 Συμβούλιο της Επικρατείας και Διοικητική Δικαιοσύνη \(/webcenter/portal/ste\)](#) / [ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ \(/webcenter/portal/ste/ypiresies\)](#) / Παρακολούθηση Υπόθεσης

Παρακολούθηση Υπόθεσης

[◀ Επιστροφή στην αναζήτηση](#)

Πληροφορίες υπόθεσης

Αρ. Κατάθεσης	E1381/2022
Κατηγορία	Αίτηση ακυρώσεως
Αιτών	ΣΩΜ."ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ" (ΠΟΕΔΗΝ)
Καθ'ού	ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ
Παρεμβαίνων	-
Προσβ. Πράξη	Γ4β/ΓΠ.οικ.21912 (14/04/2022) / ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ

Κατάσταση υπόθεσης

Τμήμα	Γ' Τμήμα
Σύνθεση	Επταμελής
Ημ. Εισαγωγής	20/06/2022
Δικάσιμος	06/10/2022
Εισηγητής	Ανδρουλάκης Βασίλειος Π.
Βοηθεί Εισηγητή	Μουτάφη Αγγελική Γ. - Εισηγητής
Αρ. Αναβολών	-
Αποτέλεσμα	Συζήτηση (Α2332/24-11-2022)
Διατακτικό	Δέχεται

Αποτελέσματα δικασίμου

A/A	Τμήμα	Σύνθεση	Εισηγητής	Βοηθεί Εισηγητή	Αποτέλεσμα	Διατακτικό	Έκθεση Ακροατηρίου
1	Γ	7μ	Ανδρουλάκης Βασίλειος Π.	Μουτάφη Αγγελική	Συζήτηση (Α2332/24-11-2022)	Δέχεται	↓ Λήψη Έκθεσης

Σχετικά έγγραφα

A/A	Κατηγορία	Αρ. Κατάθεσης	Εκδότης	Αιτών	Καθ'ου
-----	-----------	---------------	---------	-------	--------

A/A	Κατηγορία	Αρ. Κατάθεσης	Εκδότης	Αιτών	Καθ'ου
1	Αίτηση ακυρώσεως	E1381/20-6-2022		ΣΩΜ."ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ" (ΠΟΕΔΗΝ)	ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
2	Δελτίο υπόθεσης	ΔΥΠ4841/20-6-2022			
3	Πράξη προσδιορισμού Γ' Τμήματος	ΧΓ1473/31-8-2022			
4	Αποδεικτικό κοινοποίησης Γ' Τμήματος	ΧΓ1475/31-8-2022			
5	Διαβιβαστικό παραλαβής σχετικών διοίκησης	ΕΠ3251/14-9-2022			
6	Υπομνηστικό	ΔΙ5808/20-9-2022			
7	Λοιπές αιτήσεις Υποβολής Παρατηρήσεων και κάθε είδους Δηλώσεων και Αιτήσεων	Π5946/27-9-2022		ΣΩΜ."ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ" (ΠΟΕΔΗΝ)	
8	Έγγραφο από Διοίκηση	Γ853/4-10-2022			
9	Διαβιβαστικό παραλαβής σχετικών διοίκησης	ΕΠ3511/5-10-2022			
10	Διαβιβαστικό παραλαβής σχετικών διοίκησης	ΕΠ3632/11-10-2022			
11	Υπόμνημα	ΥΠ6568/14-10-2022		ΥΠ. ΥΓΕΙΑΣ	
12	Διαβιβαστικό παραλαβής σχετικών διοίκησης	ΕΠ3704/14-10-2022			
13	Υπόμνημα μετά τη συζήτηση	ΥΠ6575/14-10-2022		ΣΩΜ."ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ" (ΠΟΕΔΗΝ)	

A/A	Κατηγορία	Αρ. Κατάθεσης	Εκδότης	Αιτών	Καθ'ου
14	Λοιπές αιτήσεις Υποβολής Παραιτήσεων και κάθε είδους Δηλώσεων και Αιτήσεων	Π6429/14-10-2022		ΤΣΙΠΡΑ ΜΑΡΙΑ - ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ	
15	Λοιπές αιτήσεις Υποβολής Παραιτήσεων και κάθε είδους Δηλώσεων και Αιτήσεων	Π7380/18-11-2022		1. ΚΥΠΡΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 2. ΚΟΛΟΦΩΤΙΑ ΜΑΡΙΑ	
16	Απόφαση	A2332/24-11-2022		ΣΩΜ."ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΩΝ" (ΠΟΕΔΗΝ)	ΥΠ.ΥΓΕΙΑΣ
17	Διαβιβαστικό επιστροφής σχετικών Διοίκησης	X8034/28-11-2022			
18	Λοιπές αιτήσεις Υποβολής Παραιτήσεων και κάθε είδους Δηλώσεων και Αιτήσεων	Π7638/28-11-2022		Αντωνίου Δημήτριος	

Κείμενο απόφασης

Ε.Π. (m)

Αριθμός 2332/2022

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ Γ'

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 6 Οκτωβρίου 2022, με την εξής σύνθεση: Γεώργιος Τσιμέκας, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ' Τμήματος, Αναστασία-Μαρία Παπαδημητρίου, Βασίλειος Ανδρουλάκης, Σταυρούλα Κπιστάκη, Αικατερίνη Ρωξάνα, Σύμβουλοι, Ευάγγελος Αργυρός, Βασίλειος Γκέρτσος, Πάρεδροι. Γραμματέας η Κωνσταντίνα Γκιώκα, Γραμματέας του Γ' Τμήματος.

Για να δικάσει την από 19 Ιουνίου 2022 αίτηση:

της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων (Π.Ο.Ε.Δ.Η.Ν.), που εδρεύει στην Αθήνα (Αριστοτέλους 22), η οποία παρέστη με τη δικηγόρο Μαρία-Μαγδαληνή Τσίπρα (Α.Μ. 21969), που τη διόρισαν στο ακροατήριο ο Πρόεδρος της Μιχάλης Γιαννάκος και ο Γενικός Γραμματέας της Χρήστος Παπαναστάσης,

κατά του Υπουργού Υγείας, ο οποίος παρέστη με την Αδαμαντία Λάμπρου, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα Ομοσπονδία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθ. Γ4β/Γ.Π.οικ.21912/14.4.2022 (ΦΕΚ Β' 1995/20.4.2022) κοινή απόφαση του Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως του εισηγητή, Συμβούλου Βασιλείου Ανδρουλάκη.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την πληρεξουσία της αιτούσας Ομοσπονδίας, η οποία ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους ακυρώσεως και ζήτησε να γίνει δεκτή η αίτηση και την αντιπρόσωπο του Υπουργού, η οποία ζήτησε την απόρριψή της.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση, για την άσκηση της οποίας έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (κωδικός πληρωμής ηλεκτρονικού παραβόλου 515829789952 1219 0080/20-6-2022), η αιτούσα «Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Δημοσίων Νοσοκομείων» (Π.Ο.Ε.Δ.Η.Ν.) ζητεί την ακύρωση: α) της Γ4β/Γ.Π.οικ.21912/14-4-2022 αποφάσεως του Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας (Β' 1995/20-4-2022), με τίτλο «Καθορισμός διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 ν. 4825/2021 (Α' 157)» και β) κάθε άλλης συναφούς πράξεως ή παραλείψεως της Διοικήσεως προγενέστερης ή μεταγενέστερης.

2. Επειδή, η υπόθεση εισάγεται λόγω σπουδαιότητας στην επιταμελή σύνθεση με την από 31-8-2022 πράξη του Προεδρεύοντος Αντιπροέδρου του Τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 14 παρ. 5 π.δ. 18/1989 (Α' 8).

3. Επειδή, με το άρθρο 206 του ν. 4820/2021 (Α' 130/23-7-2021) επιβλήθηκε υποχρέωση εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού covid-19 στο πάσης φύσεως προσωπικό (ιατρικό, παραϊατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό) των δημόσιων και ιδιωτικών μονάδων υγείας (παρ. 2 και 3), προβλέφθηκε δε, ειδικώς για τους εργαζομένους σε φορείς του δημόσιου τομέα, ότι, σε περίπτωση μη συμμορφώσεώς τους προς την υποχρέωση αυτή, επιβάλλεται το ειδικό διοικητικό μέτρο της αναστολής καθηκόντων, χωρίς καταβολή αποδοχών, ενώ ο χρόνος αναστολής δεν θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας (παρ. 6 περ. α). Με το άρθρο 207 του ίδιου νόμου προβλέφθηκε, περαιτέρω, η δυνατότητα προσλήψεως από τους ανωτέρω φορείς προσωπικού με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου αντίστοιχων προσόντων, κατηγορίας / εκπαιδευτικής βαθμίδας / κλάδου - ειδικότητας με το προσωπικό που τίθεται σε αναστολή καθηκόντων λόγω μη τήρησης της υποχρέωσης εμβολιασμού του σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη (παρ. 6 περ. α του ν. 4820/2021). Εξ άλλου, ο ν. 4825/2021 (Α' 157/4-9-2021), ορίζει στο άρθρο 50 («Πρόσληψη προσωπικού ορισμένου χρόνου») τα εξής: «1. Κατά τη διάρκεια ισχύος του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (Α' 130), οι φορείς, το προσωπικό των οποίων εμβολιάζεται υποχρεωτικά κατά του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου, καθώς και οι φορείς αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας που απασχολούν προσωπικό το οποίο εμβολιάζεται υποχρεωτικά, σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 7 του ίδιου άρθρου, δύνανται να προσλαμβάνουν: α) παραϊατρικό, νοσηλευτικό, διοικητικό και υποστηρικτικό προσωπικό ... και β) ιατρικό προσωπικό ..., προκειμένου να διασφαλίσουν την εύρυθμη λειτουργία τους. ... 2. Οι φορείς ενημερώνουν την οικεία κατά περίπτωση Δ.Υ.ΠΕ., σχετικά με τον αριθμό των προς αναπλήρωση θέσεων ανά κλάδο και κατηγορία για την περ. α) και ιατρών για την περ. β), η οποία, έπειτα από τον έλεγχο νομιμότητας των δικαιολογητικών των εγγεγραμμένων σε αυτούς υποψηφίων, εκδίδει απόφαση τοποθέτησης για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών. Το εν λόγω προσωπικό συνάπτει τρίμηνη σύμβαση εργασίας με τον φορέα, στον οποίο τοποθετείται, η οποία δύναται να παραταθεί για τρεις (3) μήνες ακόμα. Για την τοποθέτηση επικουρικών ιατρών στο Εθνικό Κέντρο Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.) απαιτείται αιτιολογημένο αίτημα του Προέδρου του, που υποβάλλεται στο Υπουργείο Υγείας για έγκριση. 3. ... 4. ... 5. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας δύνανται να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα για την εφαρμογή του παρόντος».

4. Επειδή, περαιτέρω, στην παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 ορίστηκε αρχικώς ότι η εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου 206, ήτοι η επιβαλλόμενη με την διάταξη αυτή υποχρέωση εμβολιασμού στο ανωτέρω προσωπικό, επαναξιολογείται έως τις 31-10-2021. Στην συνέχεια, με το άρθρο 94 του ν. 4850/2021 (Α' 208/5-11-2021) προβλέφθηκε ότι η ανωτέρω παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 περί της επαναξιολογήσεως της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού covid-19, για

επιτακτικούς λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, τροποποιείται, ως προς την ημερομηνία της επαναξιολόγησής, και η παρ. 8 του άρθρου 206 διαμορφώθηκε ως εξής: «8. Η εφαρμογή του παρόντος άρθρου επαναξιολογείται έως την 31η-12-2021». Ακολούθησε ο ν. 4876/2021 (Α' 251/23-12-2021), στο άρθρο 1 παρ. 2 του οποίου ορίστηκε ότι «Η ισχύς της παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, περί επαναξιολόγησης της υποχρεωτικότητας εμβολιασμού, παρατείνεται έως την 31η-3-2022». Τέλος, ο ν. 4917/2022 (Α' 67/31-3-2022) προέβλεψε στο άρθρο δεύτερο παρ. 2 ότι «Η ισχύς της παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, περί επαναξιολόγησης της υποχρεωτικότητας εμβολιασμού, παρατείνεται έως την 31η-12-2022». Επιπλέον, ο ίδιος ν. 4917/2022 προέβλεψε στο άρθρο τρίτο ότι «Η ισχύς των συμβάσεων ορισμένου χρόνου που έχουν συναφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 50 του ν. 4825/2021 (Α' 157) παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31η.12.2022. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το άρθρο 50 του ν. 4825/2021. Η παράταση των συμβάσεων του πρώτου εδαφίου δεν μεταβάλλει τον χαρακτήρα της σχέσης εργασίας βάσει της οποίας προσλήφθηκαν οι απασχολούμενοι στις θέσεις αυτές και δεν προσμετράται στο ανώτατο χρονικό διάστημα των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών κατά την έννοια των άρθρων 5, 6 και 7 του π.δ. 164/2004 (Α' 134)».

5. Επειδή, με την προσβαλλόμενη Γ4β/Γ.Π.οικ.21912/14-4-2022 απόφαση του Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας (Β' 1995/20-4-2022), με τίτλο «Καθορισμός διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 ν. 4825/2021 (Α' 157)», η οποία, κατά τα αναφερόμενα στο προοίμιό της, έχει ως έρεισμα τα παρατιθέμενα στις προηγούμενες σκέψεις άρθρα 206 και 207 του ν. 4820/2021, 50 του ν. 4825/2021 και άρθρο τρίτο του ν. 4917/2022, ορίστηκαν τα ακόλουθα: Στο άρθρο 1 ότι «Όλες οι συμβάσεις, ενεργές ή μη κατά την 31/03/2022 και όσες λήξουν μετά την εν λόγω ημερομηνία παρατείνονται μέχρι 31/12/2022 σύμφωνα με το άρθρο τρίτο του νόμου 4917/2022 (Α' 67) υπό την προϋπόθεση των οριζόμενων στο άρθρο 2 του παρόντος», στο άρθρο 2 ότι «Η παράταση των συμβάσεων σύμφωνα με το άρθρο 1, διακόπτεται όταν ο υπό αναστολή υπάλληλος επιστρέψει στα καθήκοντα του και δεν υπάρχει άλλος αντίστοιχων προσόντων, κατηγορίας/εκπαιδευτικής βαθμίδας, κλάδου/ειδικότητας του προσωπικού που να έχει τεθεί σε αναστολή καθηκόντων. Ο ανώτατος αριθμός των συμβάσεων του προς αναπλήρωση προσωπικού δεν δύναται να υπερβαίνει τον αριθμό του προσωπικού ανά φορέα, που έχει τεθεί σε αναστολή καθηκόντων κατ' εφαρμογή της παρ. 6 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει άλλος σε αναστολή υπάλληλος αντίστοιχων προσόντων, κατηγορίας/εκπαιδευτικής βαθμίδας, κλάδου/ειδικότητας τότε θα αποχωρήσει ο υπάλληλος με την χαμηλότερη θέση κατάταξης στους ηλεκτρονικούς καταλόγους του λοιπού, πλην ιατρών, επικουρικού προσωπικού του άρθρου 10 του ν. 3329/2005 (Α' 81) και για τους ιατρούς σύμφωνα με τη χαμηλότερη θέση στη κατάταξη των ηλεκτρονικών καταλόγων των επικουρικών ιατρών του άρθρου 21 του ν. 3580/2007 (Α' 134)» και στο άρθρο 3 ότι «Οι συμβάσεις που θα συναφθούν κατ' εφαρμογή του άρθρου 50 του ν. 4825/2021 (Α' 157) για την κάλυψη των αναγκών σε προσωπικό των εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Υγείας κατά τη διάρκεια ισχύος του άρθρου 206 ν. 4820/2021 (Α' 130), έχουν διάρκεια (3) τριών μηνών με δυνατότητα παράτασης ακόμα τρεις (3) μήνες».

6. Επειδή, η αιτούσα Ομοσπονδία αποτελεί δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση, μέλη της οποίας μπορεί να καταστούν, κατά το άρθρο 4 του προαποδεικτικώς προσκομισθέντος καταστατικού της, «τα Σωματεία Εργαζομένων στα Δημόσια Νοσοκομεία, τα Στρατιωτικά Νοσοκομεία, τα Πανεπιστημιακά Νοσοκομεία, τα Κέντρα Υγείας, τα Ιδρύματα Πρόνοιας, ανοικτής και κλειστής προστασίας, τα Θεραπευτήρια και τα Σωματεία Εργαζομένων στο ΕΚΑΒ τα οποία είναι ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ που ελέγχονται, εποπτεύονται και επιχορηγούνται από το Ελληνικό Δημόσιο. Μέλη μπορούν να γίνουν και ενώσεις προσώπων του άρθρου 1 του Ν. 1264/82, σωματεία σε νοσηλευτικά ιδρύματα, κάθε βαθμίδας αυτοδιοίκησης και κάθε φορέας παροχής φροντίδας, περιθαλψής και υπηρεσιών ενταγμένης στο δημόσιο τομέα. Δικαίωμα εγγραφής στις οργανώσεις αυτές έχουν οι εργαζόμενοι με μόνιμη θέση εργασίας δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού αορίστου χρόνου». Εξ άλλου, στους σκοπούς της αιτούσας περιλαμβάνεται, κατά το άρθρο 2 του ως άνω καταστατικού της, «1. Η συνένωση και συνεργασία των σωματείων των εργαζομένων στα σωματεία μέλη της. Η οικονομική βελτίωση της θέσης των μελών τους, των συνθηκών δουλειάς τους και η ασφαλιστική τους προστασία. 2. Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων τους, οικονομικών, επαγγελματικών, κοινωνικών, συνδικαλιστικών, των πολιτικών και δημοκρατικών τους ελευθεριών και η κατοχύρωσή τους». Με τα δεδομένα αυτά, και δοθέντος ότι δεν προκύπτει ούτε από την προσβαλλόμενη πράξη ούτε από τα στοιχεία του φακέλου, ούτε προβάλλεται από τον καθ' ου Υπουργό Υγείας ότι κάποιος από τα μέλη της αιτούσας έχει ταχθεί υπέρ της παρατάσεως της αξιολόγησής του υποχρεωτικού εμβολιασμού, η οποία προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 4917/2022, η αιτούσα Ομοσπονδία με έννομο συμφέρον στρέφεται κατά της Γ4β/Γ.Π.οικ.21912/14-4-2022 κανονιστικής αποφάσεως του Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας, αμφισβητώντας την παράταση έως την 31η-12-2022 της αξιολόγησής του υποχρεωτικού εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας κατά του κορωνοϊού covid-19 και της συνακόλουθης παρατάσεως της σχετικής υποχρέωσης που επιβάλλεται στους εργαζομένους αυτούς, με την εντεύθεν απειλούμενη συνέπεια, σε περίπτωση αρνήσεως, της παρατάσεως του μέτρου της αναστολής καθηκόντων χωρίς καταβολή αποδοχών (πρβ. Σ.τ.Ε. 1684/2022 Ολομ.). Και ναι μεν η υποχρέωση εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας και οι συνέπειες που επέρχονται σε περίπτωση μη συμμορφώσεως προβλέπονται στο άρθρο 206 του ν. 4820/2021, η δε υποχρεωτικότητα του μέτρου παρατάθηκε έως την 31η-12-2022 με το άρθρο δεύτερο παρ. 2 του ν. 4917/2022, ενώ η προσβαλλόμενη κανονιστική πράξη έχει ως περιεχόμενο τον καθορισμό της διαδικασίας πρόσληψης προσωπικού ορισμένου χρόνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 4825/2021, πλην παραδεκτός

προβάλλονται με την υπό κρίση αίτηση λόγιοι ακυρώσεως κατά της παρατάσεως της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού και των εντεύθεν επερχόμενων συνεπειών σε περίπτωση μη συμμορφώσεως, διότι τυχόν ανίσχυρο, λόγω αντισυνταγματικότητας, της παρατάσεως της υποχρέωσης, εν γένει, του εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού covid-19, συνεπάγεται την ακύρωση και της προσβαλλόμενης αποφάσεως, η οποία προϋποθέτει ότι η κατά το άρθρο τρίτο του ν. 4917/2022 παράταση της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας είναι, από συνταγματικής απόψεως, έγκυρη (πρβ. Σ.τ.Ε. 1684/2022 Ολομ., 2151/2015 Ολομ.). Εξ άλλου, η προσβαλλόμενη κανονιστική πράξη, η οποία, όπως εκτέθηκε, έχει έρεισμα τα άρθρα 206 και 207 του ν. 4820/2021, το άρθρο 50 του ν. 4825/2021 και το άρθρο τρίτο του ν. 4917/2022, καθορίζοντας την διαδικασία προσλήψεως προσωπικού ορισμένου χρόνου σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4825/2021, προς κάλυψη των αναγκών που θα προκύψουν από την θέση σε αναστολή καθηκόντων προσωπικού που δεν θα συμμορφωθεί με την υποχρέωση εμβολιασμού (βλ. τα αναφερόμενα στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης του άρθρου αυτού), είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την παράταση της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού. Με τα ανωτέρω δεδομένα, η κρινόμενη αίτηση ασκείται παραδεκτως κατά της προσβαλλόμενης πράξεως (πρβ. Σ.τ.Ε. 1684/2022 Ολομ.).

7. Επειδή, με σειρά αποφάσεών του, οι οποίες αφορούν τα μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας κατά του κορωνοϊού covid-19, το Συμβούλιο της Επικρατείας έχει κρίνει ότι σε περιπτώσεις κατά τις οποίες τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο η δημόσια υγεία, όπως είναι η τρέχουσα κατάσταση πανδημίας, το Κράτος οφείλει να λάβει τα κατάλληλα και απαραίτητα για τον περιορισμό της διαδόσεως της ασθένειας μέτρα, που στηρίζονται σε έγκυρα, επίκαιρα και τεκμηριωμένα επιστημονικά, ιατρικά και επιδημιολογικά δεδομένα. Τα μέτρα αυτά μπορεί μεν να συνιστούν ακόμα και σοβαρή επέμβαση στην απόλαυση των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως είναι η ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητάς του, η ελευθερία κινήσεως και η ιδιωτική του ζωή, πλην η επέμβαση αυτή είναι συνταγματικώς ανεκτή εφ' όσον, μεταξύ άλλων, τα μέτρα αυτά λαμβάνονται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα και, πάντως, μέχρι την εξεύρεση λύσεως για την ανάσχεση της πανδημίας, η ένταση δε και η διάρκειά τους, λόγω της προσωρινότητάς τους, πρέπει να επανεξετάζονται περιοδικώς από τα αρμόδια κρατικά όργανα ανάλογα με τα υφιστάμενα επιδημιολογικά δεδομένα και την εξέλιξη των έγκυρων επιστημονικών παραδοχών. Η ως άνω παρέμβαση, εφ' όσον, σύμφωνα με τις κρατούσες επιστημονικές παραδοχές για την εξέλιξη της πανδημίας, κρίνεται αναγκαία και πρόσφορη για την προστασία της υγείας και, εντεύθεν, της ζωής των πολιτών, σε συνδυασμό με την εκ του Συντάγματος οφειλόμενη κρατική μέριμνα για την διαφύλαξη της λειτουργίας του συστήματος υγείας, δεν μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη για την επίτευξη του προμνημονευθέντος συνταγματικού δημοσίου σκοπού. Περαιτέρω, όπως έχει κριθεί, κατά τον καθορισμό των μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, για την λήψη των οποίων σταθμίζονται ιατρικής φύσεως δεδομένα, σε συνδυασμό με τις επιπτώσεις της πανδημίας και των λαμβανομένων μέτρων στην οικονομική και κοινωνική ζωή της Χώρας, ο νομοθέτης (κοινός και κανονιστικός) διαθέτει, ως προς την καταλληλότητα και την αναγκαιότητά τους, ευρύ περιθώριο εκτιμήσεως, που, κατά τα ανωτέρω, οφείλει να στηρίζεται σε επιστημονικά δεδομένα. Συνεπώς, ο δικαστικός έλεγχος της τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας περιορίζεται στην κρίση εάν η θεσπιζόμενη ρύθμιση είτε είναι προδήλως απρόσφορη είτε υπερβαίνει προδήλως το απαραίτητο για την πραγματοποίηση του επιδιωκόμενου σκοπού μέτρο (βλ. Σ.τ.Ε. 1684/2022 Ολομ., σχετικά με τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των εργαζομένων σε δομές υγείας, 1400/2022 Ολομ., σχετικά με τον υποχρεωτικό εμβολιασμό των υπηρετούντων στις Ειδικές Μονάδες Αντιμετώπισης Καταστροφών του Πυροσβεστικού Σώματος, 1284/2022 Ολομ., σχετικά με την απαγόρευση μετακινήσεων για την άσκηση θήρας και 1147/2022, σχετικά με την υποχρέωση χρήσεως μη ιατρικής μάσκας). Στα μέτρα αυτά εντάσσεται και ο υποχρεωτικός εμβολιασμός, ο οποίος διενεργείται με σκοπό την προστασία της υγείας, συλλογικώς και ατομικώς, από τις ασθένειες, καθώς και την βαθμιαία εξάλειψή τους. Όπως έχει επίσης κριθεί, το μέτρο του εμβολιασμού, καθ' εαυτό, συνιστά σοβαρή μεν παρέμβαση στην ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας και στην ιδιωτική ζωή του ατόμου και δη στην σωματική και ψυχική ακεραιότητα αυτού, πλην συνταγματικώς ανεκτή, εφ' όσον, κατά τα ανωτέρω, προβλέπεται από ειδική νομοθεσία, υιοθετούσα πλήρως τα έγκυρα και τεκμηριωμένα επιστημονικά, ιατρικά και επιδημιολογικά πορίσματα στον αντίστοιχο τομέα και παρέχεται δυνατότητα εξαιρέσεως από τον εμβολιασμό σε ειδικές ατομικές περιπτώσεις, για τις οποίες αυτός αντενδείκνυται. Η ως άνω δε παρέμβαση, εφ' όσον κρίνεται, σύμφωνα με τεκμηριωμένα και επίκαιρα επιστημονικά δεδομένα, αναγκαία και πρόσφορη για την προστασία της υγείας τόσο των ίδιων των εμβολιαζομένων όσο και τρίτων (λ.χ. ατόμων που δεν έχουν ακόμη εμβολιασθεί, ατόμων που δεν επιτρέπεται για ιατρικούς λόγους να εμβολιασθούν) δεν είναι δυσανάλογη για την επίτευξη του προμνημονευθέντος συνταγματικού δημοσίου σκοπού (Σ.τ.Ε. 1684/2022 Ολομ., 1400/2022 Ολομ.). Περαιτέρω, το μέτρο του υποχρεωτικού εμβολιασμού του προσωπικού των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας, με τα οποίο επέρχονται αναγκαίως σοβαροί περιορισμοί των ατομικών δικαιωμάτων των εν λόγω εργαζομένων, έχει κριθεί συνταγματικό: α) εν όψει των κρατούντων κατά την λήψη του επιδημιολογικών και επιστημονικών δεδομένων και β) υπό την προϋπόθεση της επαναξιολογήσεώς του σε εύλογο χρονικό διάστημα. Συγκεκριμένα, με την ανωτέρω 1684/2022 απόφαση της Ολομελείας του Δικαστηρίου έγινε δεκτό ότι η κρίση περί συνταγματικότητας του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού των εργαζομένων σε μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας «συναρτάται με τα ισχύοντα κατά τον χρόνο λήψεως των επίδικων μέτρων επιστημονικά και επιδημιολογικά στοιχεία. Υφίσταται, επομένως, λόγω της φύσεως του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού και των συνεπειών του, υποχρέωση συνολικής επαναξιολογήσεώς του από τον νομοθέτη και την κανονιστικώς δρώσα διοίκηση, με τη λήψη υπ' όψιν, ιδίως, των διαρκώς ανανεούμενων επιστημονικών παραδοχών για την αξία, την αποτελεσματικότητα και τις

συνέπειες των εμβολίων κατά του κορωνοϊού και την πορεία και την εξέλιξη της πανδημίας, καθώς και των συνεπειών από τη θέση σε αναστολή καθηκόντων των εργαζομένων στη λειτουργία των δομών υγείας», ειδικότερα δε ως προς την αναστολή καθηκόντων και των εντεύθεν συνεπειών αυτής, κρίθηκε ότι δεν ισχύουν επ' αόριστον αλλά «μέχρι την επαναξιολόγηση του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού, η οποία, πάντως, πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος» (βλ. αντίστοιχες σκέψεις της 1400/2022 απόφαση της Ολομελείας, με την οποία κρίθηκε συνταγματικός ο υποχρεωτικός εμβολιασμός των υπηρετούντων στις Ε.Μ.Α.Κ., κρίθηκε όμως, περαιτέρω, ότι η διοίκηση υποχρεούται να επαναξιολογεί την ρύθμιση υπό το φως των διαρκώς εξελισσόμενων επιστημονικών παραδοχών και την πορεία της πανδημίας, μη κωλυόμενη και να άρει αυτήν με νεότερη πράξη).

8. Επειδή, προς τεκμηρίωση της κατά το άρθρο τρίτο του ν. 4917/2022 διατηρήσεως της επιβολής του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού και της επαναξιολογήσεώς του στις 31-12-2022, η Διοίκηση επικαλέστηκε ενώπιον του Δικαστηρίου και προσκόμισε τα ακόλουθα στοιχεία: α) Μελέτη με τίτλο «Vaccination hesitancy among health-care-workers in Academic hospitals is associated with a 12-fold increase in the risk of covid-19 infection: A nine-month Greek cohort study». Η μελέτη αυτή δημοσιεύτηκε στις 24 Δεκεμβρίου 2021 και αφορά τους επαγγελματίες υγείας των Πανεπιστημιακών Νοσοκομείων «Λαϊκό» και «Αττικό» κατά την περίοδο 1-1 έως 15-9-2021, β) μελέτη, η οποία αναρτήθηκε στο διαδίκτυο στις 29 Ιανουαρίου 2022, με τίτλο «Comparative effectiveness of covid-19 vaccination against death and severe disease in an ongoing nationwide mass vaccination campaign», η οποία αφορά έρευνα που έγινε στον γενικό πληθυσμό μεταξύ Ιανουαρίου – Δεκεμβρίου 2021, σύμφωνα δε με τα συμπεράσματά της, ο εμβολιασμός σε όλες τις ηλικιακές ομάδες είναι πολύ αποτελεσματικός για την αποφυγή σοβαρών συνεπειών και θανάτων, τόσο κατά της παραλλαγής «Δέλτα» όσο και των παλιότερων μεταλλάξεων του ιού SARS-CoV-2, γ) στοιχεία ως προς την αποτελεσματικότητα των εμβολίων, κατά την περίοδο 1-1-2021 έως 5-9-2021 και ως προς την εξέλιξη των κρουσμάτων και των διασωληνώσεων, κατά το χρονικό διάστημα από 2-8-2021 έως 2-1-2022. Επιπροσθέτως, η διοίκηση επισημαίνει ότι κατά τα διδάγματα της κοινής πείρας οι ιοί, όπως ο SARS-CoV-2, σημειώνουν έξαρση το φθινόπωρο. Επομένως, κατά την Διοίκηση, η 31-12 είναι, σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης και τα διδάγματα της κοινής πείρας, ο κατάλληλος χρόνος αξιολογήσεως της αναγκαιότητας του μέτρου της παρατάσεως του εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας, διότι τότε, μετά την περίοδο του φθινοπώρου και στις αρχές του χειμώνα, θα έχει διαμορφωθεί η επιδημιολογική κατάσταση που πρέπει να αξιολογηθεί σχετικά με την λήψη των αναγκαίων μέτρων προς αντιμετώπιση της πανδημίας και την προστασία της δημόσιας υγείας. Σύμφωνα, εξ άλλου, με τα προσκομισθέντα στοιχεία, στις 10-2-2022, το 93,04% του υπόχρεου σε εμβολιασμό απασχολούμενου σε δομές υγείας προσωπικού είχε εμβολιασθεί. Τέλος, δ) το από 5-10-2022 δελτίο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (Π.Ο.Υ.) σχετικά με την εξέλιξη του κορωνοϊού covid-19 στις χώρες της Ευρώπης και στατιστικά στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας σχετικά με τον αριθμό των πλήρως εμβολιασμένων και των ανεμβολίαστων ή μερικώς εμβολιασμένων, καθώς και των τελούντων σε αναστολή υγειονομικών στο σύνολο της χώρας και ανά Υγειονομική Περιφέρεια πριν και μετά την ψήφιση του ν. 4917/2022.

9. Επειδή, όπως εκτέθηκε ήδη στην έβδομη σκέψη, το μέτρο του υποχρεωτικού εμβολιασμού του προσωπικού των μονάδων παροχής υπηρεσιών υγείας έχει κριθεί συνταγματικό: α) εν όψει των κρατούντων κατά την λήψη του επιδημιολογικών και επιστημονικών δεδομένων και β) υπό την προϋπόθεση της επαναξιολογήσεώς του σε εύλογο χρονικό διάστημα. Είναι, συνεπώς, απορριπτός ο ισχυρισμός του καθ' ου Υπουργού Υγείας ότι η υπό κρίση αίτηση πρέπει να απορριφθεί λόγω του ότι από την απόφαση 1684/2022 της Ολομελείας του Δικαστηρίου παρήχθη δεδικασμένο ως προς την συνταγματικότητα του υποχρεωτικού εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας, δοθέντος ότι η κρίση περί της συνταγματικότητας του υποχρεωτικού εμβολιασμού κατά του κορωνοϊού covid-19 στην ως άνω 1684/2022 απόφαση συναρτάται αμέσως με τα κατά τον χρόνο δημοσιεύσεως του ν. 4820/2021 ισχύοντα επιστημονικά και επιδημιολογικά δεδομένα και προϋποθέτει την περιοδική επαναξιολόγησή του. Εξ άλλου, η υποχρέωση της επαναξιολογήσεως του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την θέσπισή του αναγνωρίστηκε, κατά τα ανωτέρω, από τον ίδιο τον νομοθέτη κατά την υιοθέτηση του μέτρου με την παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, με την οποία ορίστηκε ότι η εφαρμογή του μέτρου «επαναξιολογείται έως την 31η-10-2021». Ωστόσο, όπως έχει εκτεθεί στην τέταρτη σκέψη, με μεταγενέστερες διατάξεις ο νομοθέτης μετέθεσε την υποχρέωση αυτή, διαδοχικά, για μεταγενέστερο χρόνο και, συγκεκριμένα, αρχικώς έως 31-12-2021 (με το άρθρο 94 του ν. 4850/2021), ακολούθως έως 31-3-2022 (με το άρθρο 1 παρ. 2 του ν. 4876/2021) και, τέλος, έως 31-12-2022 (με το άρθρο δεύτερο παρ. 2 του ν. 4917/2022), με συνέπεια την διατήρηση της ισχύος του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού καθ' όλο το χρονικό διάστημα από της αρχικής υιοθετήσεως του μέτρου μέχρι την δημοσίευσή του ν. 4917/2022 και την έκδοσή της προσβαλλόμενης αποφάσεως χωρίς να έχει μέχρι σήμερα διενεργηθεί ουσιαστική επαναξιολόγηση της ανάγκης διατηρήσεώς του από αρμόδια προς τούτο επιστημονικά όργανα. Τούτο προκύπτει ευθέως από την τελευταία ως άνω διάταξη του άρθρου δεύτερου παρ. 2 του ν. 4917/2022, η οποία, ορίζοντας ότι «Η ισχύς της παρ. 8 του άρθρου 206 του ν. 4820/2021, περί επαναξιολόγησης της υποχρεωτικότητας εμβολιασμού, παρατείνεται έως την 31η.12.2022» μεταθέτει για πολλοστή φορά την επαναξιολόγηση του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού για τις 31-12-2022. Έτσι, κατά τον χρόνο που δημοσιεύθηκε ο ν. 4917/2022 (31-3-2022) και εκδόθηκε η προσβαλλόμενη πράξη (14-4-2022) είχε παρέλθει χρονικό διάστημα οκτώ και πλέον μηνών από την λήψη του μέτρου, ήτοι διάστημα που λόγω της φύσεως του μέτρου, της προσωρινότητάς του

και των συνεπειών του στους ίδιους τους εργαζομένους και στο σύστημα υγείας της Χώρας, υπερβαίνει προδήλως το εύλογο, χωρίς, ωστόσο, να έχει διενεργηθεί επαναξιολόγηση του μέτρου, βάσει επίκαιρων, κατά τον χρόνο εκείνο, επιστημονικών και επιδημιολογικών στοιχείων, για την αξία, την αποτελεσματικότητα και τις συνέπειες των εμβολίων κατά του κορωνοϊού και την πορεία και την εξέλιξη της πανδημίας, καθώς και για τις συνέπειες από την θέση σε αναστολή καθηκόντων των εργαζομένων στην λειτουργία των δομών υγείας, κατά παράβαση της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας, σύμφωνα με την οποία είχαν ερμηνευθεί από την προεκτεθείσα απόφαση 1684/2022 της Ολομελείας οι διατάξεις του άρθρου 206 του ν. 4820/2021 (όπως και η συναφούς περιεχομένου πράξη του Αρχηγού του Πυροσβεστικού Σώματος με την 1400/2022 απόφαση της Ολομελείας). Η συνολική δε εκτίμηση και αξιολόγηση του μέτρου, με την λήψη υπ' όψιν τέτοιας φύσεως επίκαιρων στοιχείων - την οποία κατ' επανάληψη έχει εξαγγείλει ο νομοθέτης - παρίσταται ακόμα περισσότερο αναγκαία, λόγω της εφαρμογής επί τόσο χρονικό διάστημα του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού. Εξ άλλου, ουδόλως προκύπτει βάσει

ποιών συγκεκριμένων επιστημονικών δεδομένων ο χρόνος της επαναξιολόγησης παρατάθηκε έως τις 31-12-2022, δηλαδή τοποθετήθηκε σε χρόνο που επίσης υπερβαίνει τον εύλογο, εν όψει του ότι απέχει εννέα μήνες από την ψήφιση του ως άνω ν. 4917/2022, δεδομένου μάλιστα ότι μέχρι το χρονικό αυτό σημείο ο νομοθέτης είχε κρίνει ότι η επαναξιολόγηση της επιβολής του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού, λόγω του δυναμικού και εξελισσόμενου χαρακτήρα της πανδημίας αλλά και των σοβαρών συνεπειών του σε περίπτωση μη τήρησής του, θα έπρεπε να γίνεται ανά δύο ή τρεις μήνες, για τούτο δε τρίμηνες ήταν κατά νόμον οι συμβάσεις των εργαζομένων που καλύπτουν τα κενά εκείνων στους οποίους έχει επιβληθεί το μέτρο της αναστολής καθηκόντων. Η αόριστη επίκληση των δεδομένων της κοινής πείρας, σύμφωνα με τα οποία το φθινόπωρο παρατηρείται έξαρση των ιώσεων, άρα και της οφειλόμενης στον ιό SARS-CoV-2, και για τούτο ο χρόνος επαναξιολόγησης ορίστηκε για τις 31-12-2022, δεν αποτελεί επαρκή επ' αυτού αιτιολόγηση, δεδομένης της σοβαρότητας του μέτρου και των συνεπειών του. Εν όψει αυτών, η διάταξη της παρ. 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 4917/2022 έχει θεσπιστεί κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας και, συνεπώς, είναι πλημμελής και η ερειδόμενη επ' αυτής προσβαλλόμενη υπουργική απόφαση. Κατόπιν των ανωτέρω, αλυσιτελώς η Διοίκηση επικαλείται και προσκομίζει ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία τα οποία, κατά τους ισχυρισμούς της, δικαιολογούν την παράταση του υποχρεωτικού εμβολιασμού, εφ' όσον η επαναξιολόγηση του μέτρου αυτού αναβλήθηκε ρητώς, κατά τα ανωτέρω, για τις 31-12-2022, και, πάντως, από κανένα στοιχείο του φακέλου δεν προκύπτει ότι έγινε πράγματι τέτοια συνθετική εκτίμηση και αξιολόγηση των εν λόγω στοιχείων από αρμόδιο προς τούτο επιστημονικό όργανο, ενώ αορίστως αναφέρεται στην Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης ότι η παράταση της αξιολόγησης είναι επιβεβλημένη για την προστασία των ιδίων των εργαζομένων και των προσερχομένων στις δομές υγείας. Πέραν, όμως, αυτών και ανεξαρτήτως του ότι, κατά τα αμέσως ανωτέρω εκτεθέντα, δεν προκύπτει ότι έγιναν αρμοδίως αντικείμενο ιδιαίτερης μελέτης και αξιολόγησης προ της δημοσίευσής του ν. 4917/2022 και της εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξεως, τα στοιχεία που προσκομίστηκαν δεν δικαιολογούν, εν πάση περιπτώσει, την παράταση της υποχρέωσης προς εμβολιασμό. Ειδικότερα, η προσκομισθείσα ανωτέρω υπό στοιχ. α μελέτη («Vaccination hesitancy among health-care-workers in Academic hospitals is associated with a 12-fold increase in the risk of covid-19 infection: A nine-month Greek cohort study»), παρ' όλων ότι αφορά ειδικώς τους εργαζόμενους σε δομές υγείας, δηλαδή τους υποκείμενους στην υποχρέωση του εμβολιασμού, ανάγεται σε διάστημα πολύ προγενέστερο (1-1-2021/15-9-2021) της δημοσίευσής του ν. 4917/2022 και της προσβαλλόμενης υπουργικής αποφάσεως, καλύπτει δε σύντομη περίοδο εφαρμογής του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού, ενώ η έτερη υπό στοιχ. β μελέτη («Comparative effectiveness of covid-19 vaccination against death and severe disease in an ongoing nationwide mass vaccination campaign»), αφορά τον γενικό πληθυσμό, έχει ως περίοδο αναφοράς το διάστημα 1-1/8-12-2021 και επιβεβαιώνει μεν την αποτελεσματικότητα των εμβολίων καθ' όσον αφορά την μετάλλαξη «Δέλτα» και προγενέστερες, χωρίς, κατά ρητή μνεία αυτής, να λαμβάνει υπ' όψιν την μετάλλαξη «Όμικρον», η οποία φαίνεται πλέον να κυριαρχεί και προφανώς δεν αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των εμβολίων έναντι αυτής. Επομένως, οι μελέτες των οποίων γίνεται επίκληση δεν είναι επίκαιρες εν σχέσει προς τον χρόνο δημοσίευσής του ν. 4917/2022 και δεν αξιολογούν την επιδημιολογική κατάσταση όπως είχε διαμορφωθεί ειδικώς στις δομές υγείας πριν από την ψήφιση του νόμου αυτού. Ουδόλως, επίσης, έχουν αξιολογηθεί τα υπό στοιχ. γ επιδημιολογικά στοιχεία των οποίων γίνεται επίκληση εν σχέσει προς την ανάγκη περαιτέρω διατηρήσεως του μέτρου, ούτε προκύπτει ότι έχει αξιολογηθεί ως προς την διατήρηση της υποχρεωτικότητας του μέτρου το γεγονός ότι από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι στις 10-2-2022 το συντριπτικό ποσοστό των εργαζομένων σε δομές υγείας είχε εμβολιασθεί (93,04%), ενώ, τέλος, το υπό στοιχ. δ από 5-10-2022 δελτίο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με την εξέλιξη του κορωνοϊού covid-19 στις χώρες της Ευρώπης που επικαλείται το Δημόσιο είναι μεταγενέστερο της προσβαλλόμενης πράξεως. Κατόπιν των ανωτέρω, δεν προκύπτει πλέον η αναγκαιότητα και η προσφορότητα διατηρήσεως του μέτρου, παρά το ότι έχει παρέλθει σημαντικό κατά τις περιστάσεις χρονικό διάστημα από την εφαρμογή του. Συνεπώς, για τον βασίμως προσβαλλόμενο λόγο της κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας - λόγω μη αξιολόγησης - διατηρήσεως του μέτρου του υποχρεωτικού εμβολιασμού, πρέπει η κρινόμενη αίτηση να γίνει δεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί, ενώ παρέλκει, κατόπιν αυτού, η εξέταση του άλλου λόγου ακυρώσεως. Εξ άλλου, όπως εκτέθηκε στην έβδομη σκέψη, το Συμβούλιο της Επικρατείας με σειρά αποφάσεών του έχει θέσει τις προϋποθέσεις βάσει των οποίων τα μέτρα κατά της πανδημίας δεν αντίκεινται στην αρχή της αναλογικότητας (βλ. ιδίως τις ανωτέρω αποφάσεις 1684/2022 Ολομ. και 1400/2022 που αφορούν τον εμβολιασμό των υγειονομικών και των υπηρετούντων στις Ε.Μ.Α.Κ. αντιστοίχως), μεταξύ των οποίων ότι τα μέτρα πρέπει να επαναξιολογούνται σε εύλογα χρονικά διαστήματα εν όψει των ισχυόντων

εκάστοτε επιδημιολογικών και επιστημονικών δεδομένων. Στην παρούσα υπόθεση, δεν κρίνεται το επί της αρχής ζήτημα των εκ του Συντάγματος απαιτούμενων όρων προς κατάφαση ή απόκρουση της συνταγματικότητας τέτοιων μέτρων και της διατηρήσεως της ισχύος τους για εύλογο κατά τις περιστάσεις χρονικό διάστημα, επί του οποίου έχει ήδη αποφανθεί η Ολομέλεια του Δικαστηρίου, αλλά τίθεται το ζήτημα της διαγνώσεως της τηρήσεως των προϋποθέσεων αυτών στην συγκεκριμένη περίπτωση. Για τον λόγο αυτόν, παρά την κατά τα ανωτέρω κρίση περί αντιθέσεως της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 4917/2022, στην συνταγματική αρχή της αναλογικότητας δεν απαιτείται παραπομπή της υποθέσεως στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατ' άρθρο 100 παρ. 5 του Συντάγματος. Κατά την γνώμη, όμως, του παρέδρου Ευάγγελου Αργυρού, κατά τον χρόνο ψηφίσεως του ν. 4917/2022 με τον οποίο παρατάθηκε η υποχρέωση εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας, είχαν εκτιμηθεί τα επιδημιολογικά δεδομένα καθ' όσον στην αιτιολογική έκθεση επί της παρ. 2 του άρθρου δεύτερου του ν. 4917/2022 διαπιστώνεται η εξακολούθηση της ύπαρξης υψηλού αριθμού κρουσμάτων και η εμφάνιση νέων ιδιαίτερος μεταδοτικών μεταλλάξεων, ιδίως της Όμικρον. Περαιτέρω, από τα προσκομισθέντα στοιχεία προκύπτει ότι η επιδημιολογική κατάσταση που ίσχυε κατά τον χρόνο λήψεως του μέτρου δεν είχε μεταβληθεί ουσιωδώς κατά τον χρόνο ψηφίσεως του ν. 4917/2022 με τον οποίο παρατάθηκε η υποχρέωση εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας, όπως προκύπτει δε από τα ως άνω στοιχεία, το μέτρο αυτό ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικό καθ' όσον στις 10-2-2022, το 93,04% του υπόχρεου σε εμβολιασμό απασχολούμενου σε δομές υγείας προσωπικού είχε εμβολιασθεί. Συναφώς δε επισημαίνονται τα ακόλουθα: α) στις 30 Ιανουαρίου 2020 ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (Π.Ο.Υ.) χαρακτήρισε ως παγκοσμίου ενδιαφέροντος κατάσταση έκτακτης ανάγκης (Public Health Emergency of International Concern) την κατάσταση που δημιουργήθηκε από την εμφάνιση, από τα τέλη του έτους 2019 στην Κίνα, του νέου κορωνοϊού SARS-CoV-2 ο οποίος προκαλεί την λοίμωξη covid-19 και στις 11 Μαρτίου 2020 την χαρακτήρισε ως πανδημία, παρότρυνε δε τις κυβερνήσεις όλων των χωρών να αναγάγουν τον έλεγχο της νόσου σε «κορυφαία προτεραιότητα». Λόγω δε της επιδημιολογικής καταστάσεως που επικρατεί παγκοσμίως οι χαρακτηρισμοί αυτοί δεν έχουν ακόμα αρθεί και β) από συγκριτική άποψη, στην Γαλλία, όπου από το προηγούμενο έτος ισχύει η αυτή υποχρέωση εμβολιασμού των απασχολούμενων σε δομές υγείας, ο νομοθέτης την διατήρησε, ύστερα από την από 21-7-2022 γνωμοδότηση της Ανώτατης Αρχής Υγείας (Haute Autorité de Santé), σύμφωνα με την οποία η κατά τον χρόνο αυτόν υφιστάμενη στην χώρα αυτή υγειονομική και επιδημιολογική κατάσταση δεν επέτρεπε την άρση της. Κατόπιν τούτων, κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, η παράταση της υποχρεωτικότητας του εμβολιασμού των εργαζομένων σε δομές υγείας δεν αποτελεί μέτρο καταφανώς απρόσφορο, ούτε υπερβαίνει προδήλως το αναγκαίο μέτρο για την επίτευξη του ανωτέρω σκοπού δημόσιου συμφέροντος, ήτοι της προστασίας της δημόσιας υγείας. Επομένως, κατά την μειοψηφήσασα γνώμη, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

10. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και η προσβαλλόμενη απόφαση να ακυρωθεί.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την αίτηση ακυρώσεως.

Ακυρώνει την Γ4β/Γ.Π.οικ.21912/14-4-2022 απόφαση του Υπουργού και της Αναπληρώτριας Υπουργού Υγείας.

Διατάσσει την απόδοση του παραβόλου, και

Επιβάλλει εις βάρος του Δημοσίου την δικαστική δαπάνη της αιτούσας Ομοσπονδίας, η οποία ανέρχεται σε εννιακόσια είκοσι (920) ευρώ.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 24 και 25 Οκτωβρίου 2022

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος Η Γραμματέας

Γεώργιος Τσιμέκας Κωνσταντίνα Γκιώκα

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 2022.

Ο Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος Ο Γραμματέας

Γεώργιος Τσιμέκας Νικόλαος Βασιλόπουλος

./.

ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ

[Παρακολούθηση Υπόθεσης \(/webcenter/portal/ste/ypiresies/yprotheseis\)](/webcenter/portal/ste/ypiresies/yprotheseis)

[Εκθέματα \(/webcenter/portal/ste/ypiresies/ekthemta\)](/webcenter/portal/ste/ypiresies/ekthemta)

[Αναζήτηση Νομολογίας \(/webcenter/portal/ste/ypiresies/nomologies\)](/webcenter/portal/ste/ypiresies/nomologies)

[Αρχική \(/webcenter/portal/ste\)](/webcenter/portal/ste)

[Διοικητικά Δικαστήρια \(/webcenter/portal/ste/dikastiria\)](/webcenter/portal/ste/dikastiria)

[Όροι Χρήσης \(/webcenter/portal/ste/terms\)](/webcenter/portal/ste/terms)

[Επικοινωνία \(/webcenter/portal/ste/contact\)](/webcenter/portal/ste/contact)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής
Ανάπτυξης

[\(http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/el/funding/erdf/\)](http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/el/funding/erdf/)

ψηφιακή ΑΡΑΔα
Όλα είναι δυνατά
Εθνικό Πρόγραμμα
"Μηριακλή Σύγκληση"

[\(http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/\)](http://www.infosoc.gr/infosoc/el-GR/)

[\(https://2007-2013.espa.gr/\)](https://2007-2013.espa.gr/)

2013.espa.gr/el/Pages/Default.aspx

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Σύνδεση (http://www.adjustice.gr:80/webcenter/wcAuthentication?_adf.ctrl-state=191felglxe_73&success_url=%2Fportal%2Fste%2Fypiresies%2Fypotheseis%3F_adf.ctrl-state%3D191felglxe)

© 2015 www.adjustice.gr website by Unisystems (<http://www.unisystems.gr>)